

Як протестанти були «ексцентриками»

Тепер їх називають протестантами, поважають і всіляко підтримують. Їхні представники мають вплив практично у всіх органах влади. Вже почали забуватися відносно недавні часи СРСР, за яких із протестантськими церквами влада боролася на державному рівні. Сьогодні варто згадати, що й за часів католицької Польщі протестантів особливо не вітали. Їх не забороняли і не переслідували. Просто представляли їх широкій публіці як таких собі диваків-ексцентриків. Ось що писали 1935 року про традиції протестантських церков у літературно-мистецькому тижневику «Prosto z mostu», який видавався у міжвоєнній Польщі.

Кривава церемонія Мурашка

Нещодавні волинські суди розглядали справу про «пророка» секти суботників Івана Мурашка, простого неграмотного селянина зі Столінського повіту на Поліссі...

Місія «пророка» Мурашка закінчилася після короткої подорожі в село в Костопільському повіті. Тут, серед невеликої групи його одновірців, мало відбулися «хрещення грішного світу». Цей обряд виконував сам «первосвященник» Мурашко, який вирізав бритвою декілька шматків шкіри з тіла своєї коханки, а стікаючу кров було зібрано в пляшечки як талісман проти усього зла... Після цього випадку Мурашко закінчив свою місію у в'язниці.

Адвентисти сьомого дня

Феномен Мурашка та його одновірців можна розглядати як певний відступ від секти адвентистів сьомого дня, які утворюють на Волині окрему релігійну громаду. Вони вірять у близькість Страшного суду і новий прихід Месії, але не визнають догматів безсмертя душі. Тільки «ві-

у Варшаві під назвою «Союз конгрегацій віри євангельської». Однак ця секта є самостійною й автономною одиницею і сама приймає рішення з власних питань. Вона, як всі інші об'єднані групи «євангельських конгрегацій», не визнає духовенство чи постійну ієрархію священнослужителів, оскільки дає «кожному християнину право бути в безпосередньому контакті з Богом, і кожен віруючий може отримати обітницю Божу або Хрещення святого Духа».

Ознакою цієї благодаті є здатність

Іван Мурашко

зва — «ногомийці». Штаб-квартира секти знаходиться в Америці, тоді як координатором місцевих конгрегацій є з'їзд «ногомийців» в Омеляні Рівненського повіту.

Дослідники Святого Письма

Інтелектуально так звані «руселлінці», або «Дослідники Біблії», не визнають жодної ієрархії духовенства чи релігійних обрядів. Переконають, що духовної досконалості у своїх віруваннях можна досягти лише розуміючи Святе Письмо, постійно вивчаючи та читаючи його. Піку розуміння потрібно досягти лише в «Ідеальний день», який розпочне Царство Боже на землі. Вони не вірять у смерть як у кінець фізичного життя. Вони трактують смерть як сон, який триватиме до «Ідеального дня» та принесе грішні-

руючи» мають безсмертя. Як свято, вони святкують суботу, і звідси назва «суботники». Німці були першими місіонерами цієї секти на Волині.

Бохонюк з Боголюбів

Чисельністю членів одне з останніх місць займає секта «Стефанівець», названа так за ім'ям засновника і первосвященника громади Стефана Бохонюка з Боголюбів (село в Луцькому районі. — Авт.). Займаючи негативну позицію стосовно будь-якої релігії та вороже ставлячись до інших сект, «степанівці» поважають лише людей з пророчими ознаками, включаючи до цього переліку засновника секти Бохонюка. Не зайвим буде додати, що «пророк», який говорить зі своїми послідовниками лише в моменти «небесного об'явлення», видається шарлатаном у звичайному сенсі цього слова, як і всі інші «пророки-кариєристи». Інтерпретуючи послідовників Старого Заповіту, «пророк» Бохонюк обіцяє царювання Божого Царства на землі.

Ексцентричні п'ятидесятники

Секта «п'ятидесятники», одна з найчисленніших на Волині, ідеологічно стоїть найближче до «степанівців». Вона має свою штаб-квартиру

Стефан Бохонюк

розмовляти кількома мовами, як і апостоли в день П'ятидесятниці. Згідно з їхніми віруваннями, це хрещення відбувається під час П'ятидесятниці, і саме тому, одягнені у білі сорочки, вони занурюються у воду і приймають хрещення. Звідси походить їхня назва — «п'ятидесятники». Релігія «п'ятидесятників» базується на запереченні, що виникає внаслідок тлумачення заповідей. Вони ухиляються від служби в армії, бо існувала одна Божа воля: «Не вбивай!», від неправдивих свідчень, наприклад, їхній імператив каже «не клянись!». Очікуючи приходу Божого Царства на землю, вони часто поєднують появу цього моменту з матеріалістичними мріями.

Свідки Єгови, або ногомийці

Крім баптистських конгрегацій найдавніша секта Волині — «Церква Божа». Характерною особливістю цієї церкви є обряд взаємного миття ніг, і саме звідси походить друга на-

кам вічну смерть і вічне життя, гідне Христової жертви.

Причини сектантства

Причини такого численного розвитку сект, яких, за непідтвердженими даними, на Волині близько 20, слід шукати в теократії царської Росії (теократія — форма правління в державі, за якої значний вплив на державу мають релігійні діячі. — Авт.). Пригнічення та переслідування інших конфесій, нав'язування православ'я як форми державного та духовного абсолютизму зробили місцеве населення схильним до піднесення та містики. Православне духовенство відіграло дуже незначну роль у роботі «релігійного відродження», не виконуючи поставлених перед ним інтелектуальних та моральних завдань.

Перехід від старої царської теократії до нової більшовицької сатанократії на Волині був занадто стрімким. За таких обставин слід шукати причини виникнення різних сект, тому похмурий містицизм прижився в деяких волинських поселеннях.

Переклад з польської старшого наукового співробітника Державного архіву Рівненської області Олени ГУМІНСЬКОЇ.

Релігійна громада в селі Боголюбів, по центру Стефан Бохонюк